

Hämeenlinna Aulanko 1 ja 2
Rakennettavan tontin J valvonta
Kreetta Lesell 2008

f.145313:3

MUSEOVIRASTO

Sisällys:

Sisällysluettelo	1
Arkistotiedot	2
1. Johdanto	3
2. Kaava-alueen muinaisjäännös	3
2.1. Hämeenlinna Aulanko 1 ja 2	4
Peruskarttaote	6
3. Kaava-alueen topografia ja tutkimukset	7
4. Yhteenveto	7
Negatiiviluettelo	8
Dialuettelo	8

Arkistotiedot

Hämeenlinna Aulanko

Tontin maarakennustöiden valvonta

Museovirasto / arkeologian osasto

Valvonta ja raportin laatiminen: FK Kreetta Lesell, Museovirasto

Raportti: Museovirasto / arkeologian osaston topografinen arkisto

Tutkimuskustannukset: NCC Rakennus Oy

Budjetti: 2980 €

Kaivettu alue: noin 15 x 25 m

Kenttätyöaika: 5.–8.5.2008

Löydöt: -

Valokuvat: s. 3 ja 5, negatiivit f.145313:1–3

Diat: 61204:1–3

1. JOHDANTO

Kiinteät muinaisjäännökset ovat kulttuuriympäristön vanhimpana osana muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja. Hämeenlinnan Aulangon alueelle on kaavoitettu loma-asuntoja. NCC Rakennus Oy on suunnitellut kohteeseen yhteensä 22 vapaa-ajanhuoneistoja (Kiinteistö Oy Aulangonranta). Hämeenlinna Aulanko 1 ja 2 – niminen rautakautinen muinaisjäännösalue ulottuu kuitenkin Kiinteistö Oy Aulangonrannan talon J alueelle. Aikaisempien tutkimusten perusteella näyttäisi kuitenkin siltä, että se osa muinaisjäännöstä, joka jäisi talon J alueelle, olisi aikaisempien maamuokkaustöiden osittain tuhoama ja peittämä. Siksi katsottiin, että arkeologinen valvonta on riittävä toimenpide talon J kohdalla. Jos merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä havaittaisiin maatoissa, valvojalla olisi oikeus keskeyttää työt, jonka jälkeen alueelle tehtäisiin tarvittavat arkeologiset tutkimukset.

NCC Rakennus Oy, vastasi kustannuksista, jotka olivat 2980,0 €. Kenttätöitä tehtiin 5.-8.5.2008. Tutkitun alueen laajuus oli noin 15 x 25 m. Inventoinnin esi-, kenttä- ja jälkitöiden tekemisestä vastasi tutkija Kreetta Lesell Museoviraston arkeologian osastolta.

Talon J maatojen arkeologisessa valvonnassa ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksestä, joten talon J rakentamiselle ei ole muinaismuistolain määrittämään estettä. Muu osa muinaisjäännöksestä jää yhä suojeltavaksi kohteeksi.

5.9.2008 Helsingissä

tutkija Kreetta Lesell

f.145313:3. Hämeenlinna Aulanko 1. Yleiskuva. Kuvattu lännestä.

2. ALUEEN MUINAISJÄÄNNÖS

2.1. HÄMEENLINNA AULANKO 1 JA 2 109010020

Laji:	kiinteä muinaisjäännös	Ajoitus:	rautakautinen
Muinaisj.tyyppi:	muinaisjäännösryhmät	Tyypin tarkenne:	ei määritelty
Rauhoitusluokka:	2	Lukumäärä:	1

Koordinaatit: *pko*: 6770934 *ikoo*: 3361760 *Z/m.mpy alin*: 83,00 *ylin*: 90,00

Koord.selite alueen keskikoordinaatit

Etäisyystieto Hämeen linnasta 2,5 km luoteeseen

Peruskartta: 213109

Peruskartan nimi: Hämeenlinna

KUVAUS: Paikka sijaitsee hotelli Aulangosta 300 m luoteeseen ja Vanajaveden Aronlahden rannasta noin 80 m etelään. Paikka on järveen pistävällä niemellä, jossa on tallirakennuksia ja laitumia. Vuosina 1990 ja 1991 suoritettujen tutkimusten perusteella on paikalla kaksi asuinpaikkaa ja jäänteitä kalmistosta.

Asuinpaikka sijaitsee Aulangonniemen pohjoisrinteellä. Se on pituudeltaan noin 110 m ja leveydeltään 45 m. Se sijaitsee rannan suuntaisena korkeuskäyrien 83 ja 87 välissä.

Aulangonniemen länsirinteellä havaittiin myös merkkejä asuinpaikasta ja kalmistosta, josta on säilynyt osittain tuhoutuneita röykkiöitä. Niemen pohjois- ja eteläosissa on sijainnut ilmeisesti myös röykkiöitä.

ERILLISKOHTEET

Aulanko 2	rautakautinen	asuinpaikat
Aulanko 1	rautakautinen	hautapaikat

TUTKIMUKSET

1897	A. O. Heikel	kartoitus
1939	Esko Sarasmo	inventointi
1951	Jorma Leppäaho	tarkastus
1984	Jyri Saukkonen	inventointi
1990	Maija Tusa	koekaivaus
1991	Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz	koekaivaus
1999	Sirkka-Liisa Seppälä	inventointi

TILAT

10941500030001

10941500030001

REKISTERILINKIT

Muinaiskalupäiväkirja

15980 KM 26000 Asuinpaikkalöytö

16947 KM 26967 Asuinpaikkalöytö

34602 KM 3180

f.145313:1. Koneella kaivetun alueen pohjois-etelä suuntainen profiili. Sekoittunutta maata oli yli kaksi metriä. Kuvattu lännestä.

f.145313:2. Kuvassa näkyy koneella kaivettua maata. Kuvattu pohjoisesta.

Peruskarttaote 213109 Harviaa

Hämeenlinna Aulanko 1 ja 2

- Muinaisjäännösalueet
 Koneella kaivettu alue talon J kohdalla

3. ALUEEN TOPOGRAFIA JA TUTKIMUKSET

Hämeenlinna Aulanko 1 ja 2 rautakautinen kohde sijaitsevat Aulangon niemessä, pohjoiseen ja länteen viettävillä rinteillä lähellä Vanajaveden rantaa. Nyt toteutettavat rakennussuunnitelmat koskevat muinaismuistoalueen eteläisimmän osan itäpuolta, joka sijaitsee nykyisestä asuinrakennuksesta etelään. Rinne on jyrkkä, mutta se loiventuu muinaisjäännöksen kohdalla. Rinne oli kesannolla, mutta alempana rinteessä oli puita. Siellä oli paljon myös romua. Alueen eteläosassa on myös vanhoja muureja muistuttamassa alueella olleesta puutarhasta.

Rakennustoimisto oli merkinnyt rakennuksen J vaatiman alueen paaluilla. Siinä oli otettu huomioon myös rakennuksen viemärointi ja muut työt. Tämä alue ylitettiin jonkin verran valvonnassa, jotta pystyttäisiin varmistamaan muinaisjäännöksen koskemattomuus rakennustöissä.

Valvonta suoritettiin siten, että kaivinkone poisti maata kerroksittain, jonka jälkeen maa tutkittiin. Alempana rinteessä maan alla oli kuitenkin niin paljon suuria kiviä, että maan poistaminen tasaisesti oli vaikeaa. Kivet olivat luontaisia ja niitä oli tasaisesti, ne eivät olleet ladottuja eikä niiden välissä ollut nokea, hiiltä eikä likamaata. Ylempänä rinteessä oli taas hyvin paksu sekoittunut maakerros, joka oli välillä jopa kaksi metriä. Sekoittuneessa maassa oli astioita, muovia ja muuta nykyistä tavaraa. Aulangon hotelli on todennäköisesti käyttänyt aluetta kaatopaikkana. Sekoittunut kerros oheni alarinteeseen mentäessä, eikä sitä ollut enää jäljellä alemmissa kohdissa.

Sekoittuneen maan alapuolella oli puhdasta hiekkaa, alempana rinteessä se alkoi muuttua saveksi. Kaivetulla alueella meni myös kaapeli ja viemäri, jotka jätettiin kaivauksen ulkopuolelle.

4. YHTEENVETO

Koko rakennuksen J alue kaivettiin koneellisesti, mutta merkkejä koskemattomasta muinaisjäännöksestä ei saatu. Rakennuksesta J länteen ja pohjoiseen oleva alue jää yhä suojeltavaksi kohteeksi. Jos suojeltavalle alueelle halutaan rakentaa, niin siinä pitää tehdä lisätutkimuksia. Tämä koskee kaikkea rakentamista myös viemärointiä, piharakentamista ja kaapeleita.

Mustavalkokuvienluettelo negatiivit 145313:1–3

Kuvannut Kreetta Lesell.

f.145313:1. Koneella kaivetun alueen pohjois-etelä suuntainen profiili. Sekoittunutta maata oli yli kaksi metriä. Kuvattu lännestä.

f.145313:2. Kuvassa näkyy koneella kaivettua maata. Kuvattu pohjoisesta.

f.145313:3. Hämeenlinna Aulanko 1. Yleiskuva. Kuvattu lännestä.

Dialuettelo diat 61204:1–3

Kuvannut Kreetta Lesell.

d.61204:1. Koneella kaivetun alueen pohjois-etelä suuntainen profiili. Sekoittunutta maata oli yli kaksi metriä. Kuvattu lännestä.

d.61204:2. Kuvassa näkyy koneella kaivettua maata. Kuvattu pohjoisesta.

d.61204:3. Hämeenlinna Aulanko 1. Yleiskuva. Kuvattu lännestä.